

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Cumhuriyet DİNOZO R

2 NİSAN 1997

17

ÇARŞAMBA

Bir millet uyanamıyor!

Susurluk çetesi gündeme getiren trafik kazasının üzerinden 150 gün geçti. Tanıklar konuştu, belgeler sunuldu, bilgiler verildi ve Susurluk Komisyon'u yolun sonuna geldi. Çiller ailesi ifade vermekten ısrarla kaçındı. Rapor tamamlanmak üzere. Şimdiye kadar yapılmayanlar, bundan sonra yapılmayacaklar konusunda çeteye sağlam teminatlar veriyor. Çatlı, Ağar ve Bucak "kahraman" olarak tarihe geçti. Dergimiz baskıya hazırlandığı sırada henüz temiz topluma geçilmemişti!

MELİH41

RAPORU
MECLİSE VERMENİN
PEK Bİ YARARI OLMAYACAK...
HİÇ DEĞİLSE
BÖYLE BİRİLERİ ALIP
OKUR DA
BİŞEYLER YAPAR!..

HAFTANIN FOTOĞRAFI

Sergen'in günlüğü

Cumartesi: Deplasmana giderken havaalanında yorgunluktan uyuyakalmışım. Herkes gece kulübünden geldiğini söylüyor ama ben sadece işkembeciyi hatırlıyorum.

Pazar: Samsun maçı gayet güzel geçti. Bir ara skor 4-1 olunca ben iyice rahatlayıp gevşedim. Meğer biz yenilmişiz.

Pazartesi: Uğur Ekşioğlu benim için "Bir işe yaramıyor. Oturduğu yerde kulak büyütüyor" demiş.

Salı: Beşiktaş'ı bırakmaya karar verdim. 10 namurayı Uğur Ekşioğlu giysin. Antrenman eksikliği varsa yedek de çıkabilir.

Çarşamba: 30 milyar ceza verdiler. Erdal Acar "Cezayı hapse çevirsinler, ben yatarım" dedi.

Perşembe: Akşam yatağımda atımın kafasını buldum. Ciddiler galiba. Pes ettim.

● Konya Valisi Ziyaattin Akbulut'un, Şanlıurfa valiliği döneminde, Osmanlı padişahları gibi tuğra şeklinde kartvizit bastırıldığı ortaya çıktı. Akbulut'un kartvizitinde stilize "Allah" yazısının yanında "Vali-i Şanlıurfa" sözcükleri yer alıyor.

DSP'de karı-koca cuntası!

● DSP Çayeli İlçe kongresi, Rahşan Ecevit'in faks emri ile kongre sürerken iptal edildi.

VEDAT ÖZDEMİROĞLU

Az Sonra!

● İki bayram arası darbe olur mu? Bedelli askerlik yapan **Rafet El Roman**'a marş öğretildiği doğrumu? Darbe 10 mayısta mı? Üst düzey yetkiliden yalanlama: "10 Mayıs cumartesiye geliyor. Derbiyle darbeyi karıştırmayın. 12'nin suyu mu çıktı?" Az sonra!

● **Çiller**'den telefon skandalına çözüm: "Cep telefonlarını RTÜK dinlesin, gerekirse kapatsın!" Az sonra!

● Ülkücü baba **Kürşat Yılmaz**, cezaevinden nasıl kaçtı? Uğurlama töreninde ağlayan gardiyanlar! Kürşat Yılmaz, "Çatlı'nın izindeyiz" dedi! Az sonra!

● **Helmut Kohl**, Türk gelini için Dışişleri Bakanı **Kinkel**'le hasır bilezik, pırlanta tac ve 50.000 mark başlık parası mı yolladı? Genç çift Berlin Duvarı'nın taşlarından kendi elleriyle ev yapacak mı? Az sonra!

● Taciz olayı pop müziğe yansıdı! **Şahsenem Türkü**'nün son şarkısı: "Ben taciz oldum doktor Erol Bey!" Az sonra!

● Susurluk raporu hazırlandı! Raporda **Sedat Bucak**'a nazar değdiği ve acil olarak kurşun dökülmesi gerektiği yazılı! Az sonra!

● Lise öğrencilerine "ülkücü olmaları için" "bedava kimiz içiren görevli kim? Bıyığını sarkık bırakmadığı için kaşı yarılan köse öğrenci! Sınıf başkanının emriyle coğrafya öğretmenini ısırarak kız öğrenci **Asena**! Az sonra!

● Devletten itirazlara destek! Her ay "Aynıtirafçısı" seçilecek! Şanslı ihbarcı yüzünün istediği kısmını ameliyatla değiştirebilecek! Az sonra!

● Yalan makinesinde ilginç gelişme! Titreşen mobil makineler talep büyük! Yalan makinesine işkence yaparken yakalanan polis memuru **Hayri Darp** "Makineleşmek istemiyoruz" diye bağırıyor! Az sonra!

● **Baki Tuğ'**dan şok öneri: "Madem ki artık çocuk yaştakiler de devlete karşı suç işliyor, zılgon idam sehpaları yapmanın zamanı gelmiştir!" Az sonra!

● **Rahşan Ecevit**'ten börek tasarımı: "Birleşme sevmeyen lider böreği!" **Bülent Ecevit** iddialı konuştu: "Gökkuşağının bir kısmı DSP'ye katılacak!" Az sonra!

● **Çiller**, dokuz Oscar'lı filmi seyretti! Gözyaşlarını tutamayan **Çiller** "İngiliz Haspa beni çok etkiledi. Boş yere dokuz ışık vermez Amerikalılar" dedi! Az sonra!

● **İsmail Beşikçi**'ye ultra ceza! Beşikçi bir yıl boyunca sadece TV dizileri izleme cezasına çarptırıldı! Bir yetkili "Kesin çözüm bu. O kafa karışıklığından sonra artık düşünemez" dedi! Az sonra!

● Türkiye'nin en sulugöz ülke ilan edilmesine **Türkeş**'ten tepki: "Ağlayan acizdir, gülen hafiftir. Her Türk nötr doğar!" Az sonra!

● Hükümetten kaynak arayışı! Kubbeye baki kalan seda satışa çıkarılacak! Az sonra!

● **Sergen** için yeni karar! Yıldız futbolcu, gol atmadığı her dakika için kulübe 50 milyon lira ödeyecek! Az sonra!

● **Baba Hakkı**'dan Sadettin Teksoy'a özel demeç: "O **Erdal Acar** denen adamı camiadan uzaklaştırsınlar, yoksa uyku uyutmam!" Az sonra!

● Madem az sonra göreceksiniz, niye az sonra diye bağırıp duruyoruz? Az sonra!

Cumhuriyet
Dinozor

Sayı: 17 - 2 NİSAN 1997

● Basan ve Yayan: Yeni Gün Haber Ajansı A.Ş. ● Genel Yayın Yönetmeni: Orhan Eriç ● Genel Yayın Koordinatörü: Hikmet Çetin kaya ● Yazışmaları Müdürleri: İbrahim Yıldız, Dinç Tayanç (Sorumlu) ● Yayın Yönetmeni: Zafer Temoçin
Faks: (0212) 512 48 30

Dinozor

İsmail Beşikçi'ye 4 yıl daha ceza verildi.

Cumhuriyet DINOZOR

Çirliğin meslek edinenlerin dergisidir...

Çiller karakol denetliyor.

● TBMM cumhuriyet tarihinde ilk kez, milletvekillerinin hacca daha rahat gidebilmesi için tatile giriyor.

● Daha az televizyon vermek için sürekli fiyat arttıran Akşam gazetesini, bu yüzden dağıtmama kararı alan Dinç Bilgin; şimdi aynı taktiği kendi gazetesi Sabah'ta uyguluyor.

● Bakan Abdullah Gül'ün de, yediği kebapların parasını devlete ödediği ortaya çıktı.

● Cep telefonlarının polis tarafından 2 yıl 4 aydır dinlendiği anlaşıldı.

“EĞİTİM ZAYİATİ”

● Kırşehir'de türbanlı stajyerleri dersten çıkaran bayan öğretmen, okul müdürü tarafından hakarete uğrayıp kolundan tutularak derslikten atıldı.

● Ankara'da bir lise öğrencisi kendini sınıftan atan milli güvenlik öğretmenin i silahla vurdu.

● İstanbul'da bazı okullardaki öğrenciler, kaçırılıp Ülkü Ocakları'na götürülüyor, sopalarla dövülüyor, falakaya yatırılıyor ve ocağa zorla üye yaptırılmaya çalışılıyor.

FERHAN ŞENSOY

H a n g i Ş a r k ı

Nikotin bulut bir bann duvardan duvara penceresinden dolunay gayet buzluca izzüşüyorken loş geceye:

- Söylememi istediğiniz bir şarkı var mı?

diye bana doğru eğildiler sanşın kadın ve memeleri. Bir an duraksadım. Kadın mı söyleyecek, memeleri mi? O memeler bir şey söyleyecekse bana, söylesinler, benim de o memelere bir çift sözüm olabilir.

Kadın söyleyecekse, ne isterse söylesin. Söylediği şarkılar beni pek sarmıyor. Ne demek istediğini çok iyi anlatamayan, daha doğrusu pek bir şey demek istemeyen on-on iki fiilin, ikinci şahıs emir kipinde arka arkaya yinelemesinden oluşuyor feryat figan dile getirdiği şarkılar.

Her şarkıya başladığında, iç geçirip, bari bundan sonraki şarkı benim olsun diye daha derin iç geçiriyorum.

Şu an iki meme, iki göz olarak

masama sarkmış bulunuyor sarşın kadın. Aslında sanşın değil, öyle boyanmış. Genelde hepsi öyle şarkıların, herhalde saç o renge boyanınca, ses daha iyi çıkıyor.

- Ne isterseniz onu söyleyin. Şarkıcılar bizim istediklerimizi değil, kendi söylemek istediklerini söylemeliler. Şarkıların söyleyecek bir şeyleri olmalı.

- Repertuarım geniş.

diye çapkınca gülümsedi kadın.

- Anlıyorum. Basen gibi... Fakat benim dediğim o değil...

Sezen Aksu'nun bir şarkısını ondan iyi

söylemenizi beklemiyoruz... Onu Sezen, hem kendine has, hem çok güzel söylüyor zaten. Kendi şarkılarınızı söyleyin, Branssens, Miriam Makeba, Jacques Brel, Fikret Kızılok gibi, Aşık Veysel gibi... O müziğe söz

oturtmuş bir şarkı sözü yazan bulunmayan şarkıları severim ben.

Kadının kafası karıştı, memeleri burnunun

ucunda şöyle bir sarsıldılar:

- Valla benim söylemeyeceğim şarkı yoktur. Fakat orkestra hepsini bilmez. Artık maçın bitmesini

beklercesine gözleri saatlerinde olan orkestra elemanlarına baktım. Bezzinler, dükkân kapansa da gitsek diye keyifsizce birbirlerini süzüyorlar.

- Şey rica etsem... Benim için Çarşamba'yı Sel Aldı'yı söyleyebilir misiniz?

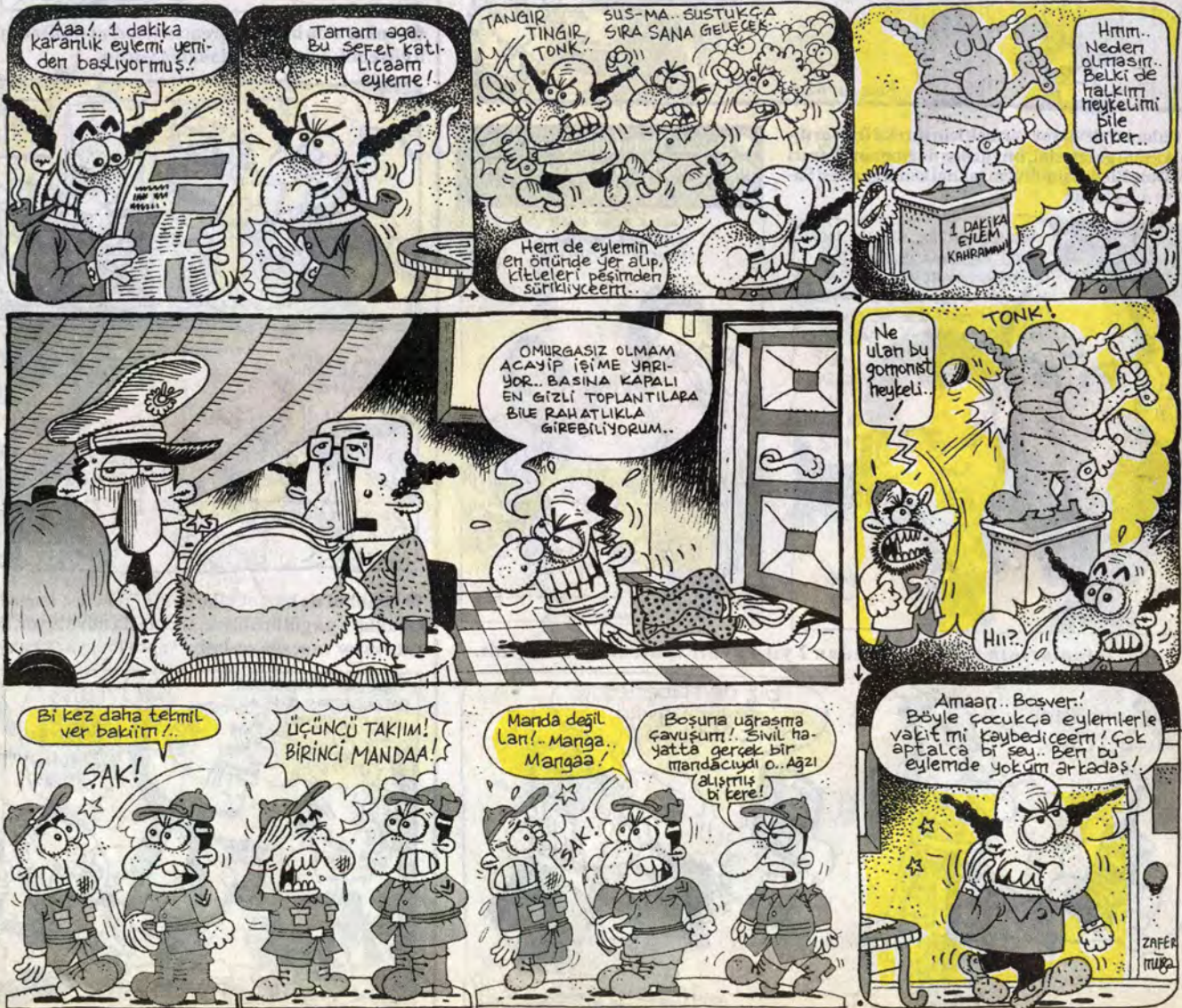
Memeler bu işe şaşmazken, kadının gözleri kısa bir duraksama geçirdiler.

- Ay valla bilmem ki, bilirler mi acaba?

diye geniş basenini devirerek benden uzaklaşıp orkestraya yöneldi kadın ve memeleri. Orkestrayla kısa bir görüşme yaptı. Müzisyenler birbirlerine baktılar. Gitarıcı inceden bi soloya girdi. Derken davulcu pata küte dahil oldu olaya. Arkadan başı, en son da piyanist devreye girdi ve dolunay gayet buzluca izzüşüyorken geceye kadının hırıltılı sesi sardı nikotin bulut ban: -

Çarşamba yollarında, kelepece kollannda...

KİNCİ CUMHURİYETÇİLER, OMURGASIZLAR, MANDACILAR VE DİĞERLERİ

ÖĞRATMEN HASAN

Musa Gümüş ve Nihat Atalay -

Kenan Evren ve 4 arkadaşı 12 Eylül'de emir komuta zinciri içinde ülke yönetimine el koyunca ilk icraatından biri de bütün orta dereceli okullara "Millî Güvenlik" dersi koymak olmuştı. Bu derslere yüksek rütbeli subaylar giriyordu.

Darbeciler, Atatürkçü bir nesil yetiştirmek için numaralandırılmış bu Atatürk reçetesi ezberletmek için kollar sıvamışlardı... 12 Eylül'ün getirdiği bilinmezlik ortamı zaten milletin genlerinde var olan geleneksel "asker korkusu" ile birleşmiş, bütün öğrenciler bu reçeteyi ezberlemek için uğraşmışlardı... Hatta ezberleyenler dahi kendilerinden emin olmayarak yollarda, oyunlarda, sofrada ve uykuda "Atatürk 3, Atatürk 5, Atatürk 7" diye mırıldanır olmuştı.

Gülbüz'le ben, bu reçeteyi daha sonra Kenan Evren için uyarlamıştık... Olduk olmadık zamanlarda birbirimize sorardık...

BİTTİ.. 5

Türkiye Türklerin ve
Amerikalılarındır

ÇİLLİYET

KURUCUSU: SÜLEYMAN DEMİREL

Çilliyet'in Duvarı

Mesut'u 8 değil, 18 yıl
kesintisiz eşitsen
yine kesmez!

2 NİSAN 1997 ÇARŞAMBA

CLINTON'LARIN KIZI BİR TÜRK'E ÂŞIK!

● Tansu Çiller hanımefendinin oğlu Mert Çiller, ABD Devlet Başkanı Clinton'un kızıyla evleniyor. Bu mutlu haber, Türkiye'yi büyük bir sevince boğdu.

Almanya Başbakanı Helmut Kohl'un küçük oğlunun bir Türk'e evleneceğinin duyulmasının hemen ardından gelen Mert Çiller-Chelsca Clinton aşkı haberi kamuoyunda yankılar uyandırdı. Kız tarafı adına konuşan Bill Clinton, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada; "Kızımın bir Türk'le, üstelik Tansu Çiller gibi harika bir insanın oğluyla

evlenecek olmasından dolayı çok sevinçliyim. Kızım kendini kurtardı, artık sırtı yere gelmez" dedi. Büyük bir olgunluk örneği gösteren Tansu Çiller ise "Olayı büyütme" demekle yetindi. Uzmanlar Ermeni, Rum, Kürt ve ANAP lobilerinin bu izdivacı engellemek için yoğun faaliyet gösterdiğini; bu yüzden evlilik olayının düşük bir ihtimalle de olsa gerçekleşmeyeceğini belirttiler.

Bir karikatür

PANUK PRENSİS İLE FİKİR ÇİCESİ!

Çizen: Sedat Bucak

Âşık Tansui'den deyişler

Bu memleket çok iyi
koruna
Ki bırakılıbsın toruna
Çıkmak ise bir dünya
turuna
Ayrı konudur başka
bişeydir!

★★★

Memleketin sorunu kalmaya
Hiçbir kişi vaktimiz çalmaya
Düşünüp hüylalara dalmaya
Gerek var mıdır, nasıl bişeydir?

Son dakika

REFAHYOL hükümetine alternatif arayışları süreren siyasi kulislarda şu hükümet formülleri konuşuluyor:

- Çiller başkanlığında Genelkurmay-DYP koalisyonu.
- Çiller'in başkanlığını yaptığı mafya-devlet-siyaset hükümeti.
- Çiller başbakan, diğer liderler başbakanlık müsteshar formülü.
- Çiller başbakan, Mesut Yılmaz hiçbir şey hükümeti.
- Çiller başbakan, Fenerbahçe şampiyon.

Tacizci lider yakalandı!

Partisine kaydolmaya gelen genç kızları taciz ettiği ortaya çıkan parti lideri M.Y. yakalandı. Sorumlu gazetecilik örneği

Tacizci parti lideri M.Y.

sergileyerek ismini açıklamadığımız M.Y. hakkında yoğunlaşan şikâyetler üzerine; Çilliyet ekibi gizli kamera ile parti bürosuna gitti. Partiyeye üye olmak istediğini söyleyen konu mankeni genç kızı gören M.Y. derhal tacizlerine başladı.

"Bu senin ilk partin mi?", "Üye ol, rahatlırsın" gibi sözlü tacizlerde bulunan M.Y. daha sonra genç kızın, soyunup uzanmasını istedi. "Sana bir kayıt masajı yapayım" diyerek genç kızı okşamaya başladığı sırada kameraları karşısında gören parti lideri M.Y. ahlak zabıtası tarafından gözaltına alındı.

MESUT YILMAZ'IN ÇALIŞMA MASISI

Gazeteniz Çilliyet, ANAP lideri Mesut Yılmaz'ın sinsi planlarını tezgâhladığı odaya girmeyi başardı. İşte Yılmaz'ın odasının gizlice çekilmiş görüntüsü.

Düşünenlerin Düşünceleri

Altın Bukleli Kız ve Üç Ayının Evi!

Bu başlığı Radikal gazetesinde gördüm. Banasevgili ortağım, Türkiye'nin emsalsiz güneşi, Tofaş ve Tedaş dosyalarının akülü, Sayın Tansu Çiller Hanımefendiyi hatırlattı. Elbette ki "Altın Bukleli Kız" bölümü. "Üç Ayının Evi" nedir, onu bilmiyorum. Söz konusu Radikal kartonunu inceleyebilmiş değilim.

Evet, Tansu Çiller altın bukleli bir kızıdır. O sert görünüşünün altında daha da sert bir kalbi vardır. Niçin? Bu memleketin gelişmesine mani olmak isteyen bölücü ve asabi zihniyetle mücadele etmek için buna mecburdur. Masaya yumruk attığına kaç kere tanık oldum. Hatta bir keresinde masaya dirseğiyle vurdu. Jaluzileri tekmeledi, halıyı tokatladı. Demem o ki, Sayın Çiller, gerçek bir demir lebledir. (Demir Leydi).

Yerigelmışken, hoş bir anımıza aktarmak isterim. İthal ettiğimiz yalan makinelerinden birumuneyi Başbakanlık binasına getirttik. Nasıl bir alet diyerekten Sayın Tansu ile denemeye karar verdik. Önce benim, sonra da onun üzerinde denedik. Gördük ki, hayırsız makineden ısığa benzer bir dertlenme sesi geliyor. Yani alet bozuk. Sayın Altın Bukleli'yigörmeliydiniz, benim diyen erkeğin ağzına alamayacağı küfürleri hem de İngilizce olarak nasıl da güzel şakıdı. Aleti kırıp eritti, kullanmak ilavuzunu da yırtıptı. Fakat bu sert insan, yerigeldimi nasılsıyal bir kedi haline dönüşüyor bilmezsiniz. Tadından yenmiyor desem, olacak şeydir. Hele MGK toplantılarında kahrman ordumuzun saygın askerlerine karşı takindığı uyumlu ve şirin tavrı, göz yaşartacak kadar içtendir. Ödevini yapamayan kardeşini savunan bir abla gibi, beni korumaya çalışması yok mu, kalbim "küt küt", hatta "smack smack" diye atıyor.

Allah herkese böyle ortak nasip etsin diyorum. Birlikte çalışmaktan ve yerigeldikçe aklamaktan onur duyuyorum. Saygılarımla.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

ÇİLLİYET ile modayı yakalayın

● Alın Çilliyet patronlarını, beğendiğiniz modeli hazırlayıp diki. 1997 ilkbahar ve yaz kreasyonlarını Çilliyet-Burda işbirliği ile çok ucuza giyin. İşte bu haftaki modellerimiz:

● Kumarbaz Manken Mesut ● Rus Çarı Manken Özer Çiller ● Peri Kızı Manken Tansu Çiller

ÇİLLİYET

Bizim Vadi Yapı Kooperatifi adına imtiyaz sahibi TANSU ÇİLLER
Bu gazete basın meslek ilkelerine uymaya söz vermemiştir.

Dinozor

Son anda aldığımız bir habere göre

Bu millete bu komisyonlar az bile

♥ TBMM Elia Kazan'ı Karşılamaya Giden Görevlilerin Kahve İçmeye Dalmaları Nedeniyle Karşılanamaması Skandalını Araştırma Komisyonu.

♥ TBMM Sidiksiz Popçular, Sidikli Popçular Saldırısına Neşelik Kazandırmak İçin Ne Yapılması Gerektiğini Araştırma Komisyonu.

♥ TBMM Beşiktaşlı Sergen'i Futbola Kazandırmak İçin Nasıl Bir Yöntem İzlenmesi Gerektiğini Araştırma Komisyonu.

♥ TBMM Din Eğitimi İlkokulda mı, Kreşte mi, Kundakta mı Öğretilmeli Acaba Sorusuna Uygun Cevapları Araştırma Komisyonu.

♥ TBMM Bülent Ecevit'le Rahşan

Ecevit'in Neden Ayrı, Ayrı İki Parti Kurmadıklarını Anlama Komisyonu.

♥ TBMM Köksal Toptan Bunca Zaman Sonra Neden Yeniden DYP'ye Dönmek İstiyor Düğümünü Çözme Komisyonu.

♥ TBMM Arnavutluk'taki Banker Skandalı Ayaklanmaya Dönüşürken, Bizdeki Benzer Skandallar Neden "Herif Paramızı Alıp Kaçtı ya" dan Öteye Gidemiyor Gerçeğini Kavrama Komisyonu.

♥ TBMM Bakırköy Özgürlük Meydanı'nın Adı Hangi İhtiyacı Karşılamak Üzere Bakırköy Cumhuriyet Meydanı Olarak Değiştirildi Merakını Giderme Komisyonu.

Günün ilanı

KAYIP İLANI

Aslen Sınop'lu olup 27 yıldır seçim zamanlarında Konya'da gördüğümüz, son olarak 26 Ocak 1993 tarihinde Konya'nı Makus talihini yeneceğim. ● Doğal gaz yapacağım. ● Konya- Ankara arasında hızlı tren getireceğim. ● Tümosan'ı iyileştirip 3000 işçi alacağım diyerek aramızdan ayrılan ancak, geçen süre içerisinde ne kendisinden nede hizmetlerinden haber alamadığımız

54. Hükümetin Başbakanı RP Genel Başkanı Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ı görenlerin, yerini bilencilerin insanîyet namuna partimizi aramalarını önemle rica ederiz. Not: En son geçen Bayram'da Antalya Falez Otelde görüldüğü söylenen Sn. Başbakan seçmenin ağır hasta.

ANAP KONYA İL BAŞKANLIĞI

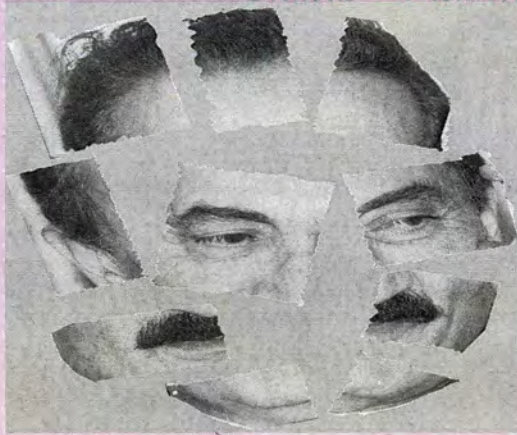
Piyasalarda durum

BORSA	DOLAR	MARK	ALTIN	MİLLİYET	HÜRRİYET
↑	↓	↑	↑	↑	↑
Dün 1592 Öncesi 1511	Dün 126.800 Öncesi 126.850	Dün 75.650 Öncesi 75.400	Dün 1.433.000 Öncesi 1.427.000	Dün 120.000 Öncesi 80.000	Dün 120.000 Öncesi 80.000

METİN HAKYERİ

Faks olayı: 0212 512 48 30 veya 0212 513 85 95

KAYHAN ERKAN'IN BAZI FİKİRLERİ

Ecevit 'BM dağıtılsın' dedi

D SP Genel Başkanı Bülent Ecevit, önceki gün yaptığı açıklamada Birleşmiş Milletler'in (BM) dağıtılmasını istedi. Ecevit, ders kitaplarından da "Bileşik Kaplar Yasası" bölümünün çıkarılması gerektiğini söyleyerek, "United Colours of Benetton" şirketinin Türkiye'de açtığı bütün mağazaların da kapatılmasını istedi. Ecevit, bütünleşme, birleşme önerilerine karşı olduğunu daha iyi kavranması için de parti genel merkezindeki fotoğrafını değiştirerek, yukarıdaki fotoğrafı astırdı.

Ne yapayım ben böyle paşayı

Ahmet Kenan Kainat Paşa kendini unutturmuyor. Geçen yaz Marmaris'teki orman yangınları için "yanmayan ağaç dikmeli" önerisi belki unutuldu ama o ne yapıp edip medyanın bir köşeciğinden karabatac başı gibi pırtlıyor. Kainat Paşa bugünlerde din-i kanallarda basına saldırıyor. 12 Eylül'e gelinmesinde basın yine bugünkü gibi tahrikçi tavrını takınmış, Orgeneral Çevik Bir çok konuşarak kendine zarar veriyormuş. Paşa'nın cunta günlerinde ayetler okuyarak yaptığı mitingler de unutulmadı, "Ne yapayım ben böyle aydını" vecizesi de... Sonuçta paşa var paşa var. Ama ne yapayım ben böyle paşayı...

12 Eylül'e gelinmesinde basın yine bugünkü gibi tahrikçi tavrını takınmış, Orgeneral Çevik Bir çok konuşarak kendine zarar veriyormuş. Paşa'nın cunta günlerinde ayetler okuyarak yaptığı mitingler de unutulmadı, "Ne yapayım ben böyle aydını" vecizesi de... Sonuçta paşa var paşa var. Ama ne yapayım ben böyle paşayı...

Dinozor

NE KİMSE SORAR HALIYLA NE HALDEN ANLAYAN BULUNUR

BİRİKTİRDİM ESKİ GAZETELERDEN 3. TEMMUZ 1994 TARİHİNDE SÖYLE BİR BAŞLIK VARDI...
"YAMALI ÇORAPLI TÜRKİYE ONURLULYDÜ"
93'ÜN YEDİNCİ AYININ, İKİNCİ GÜNÜNDE 57 OZAN, YAZAR, ÇİZER, AYDIN "MADIMAK OTELİ" NDE YAKILMIŞTI. İŞTE BİR YIL SONRASI BU GERİCİ SALDIRININ LANETLEDİĞİ ANMA TOPLANTISINDA AZİZ NESİN, GENÇLİK DE NEMLERİNDE HERKESİN "YAMALI ÇORAP" GİYDİĞİNİ ANIMLATTIYOR VE EKLIYORDU "FAKAT O ZAMAN TÜG KİYE'NİN ONURU VARDI!"

93. TEMMUZUNA KADAR, "MADIMAK" DENİLİNCE İLKOKUL YILLARINDAKİ FOLK LÖR EKİBİMİZ VE İÇ ANADOLU'NUN ÇEŞİTLİ YÖRELERİNDE OYUNANAN TÜRKÜLÜ BİR HALAY BİKİMİ HALK OYUNU AKLIMA GELİRDİ.

GENE
1993
TEMMUZ'UNA
KADAR
SIVAS
DENİLİNCE
HAFIZAMA,
SİYAH BEYAZ
İLK TV YAYIN
LARINDA AĞAÇ
LARLA BÜTÜN
LEĞİŞMİŞ BİR
ADAMIN GÖRÜN-
TÜSÜ GELİRDİ.

HER "SINAS" DENİLİŞİN-
DE AKUMUNDAN BU GÖ-
RÜNTÜ GEÇERDİ...
ÖRE Kİ SIVAS AKUMU
HEP AYDINLANMA
YI GETİRİRDİ...
KURTULUŞ SAVASINI-
ZIN, BAĞIMSIZLIK
İDEALİNİN ŞEKLİNDİ-
Ğİ KONGRE'NİN KENTİ
VE AYDINLANMANIN HALK
OZANI SINAS'IN SIV-
RIALAN KÖYÜNDEN
ÂŞİK VEYSSEL

MUNTEREM VATANŞIKLAR,
BENİ BİRCOKLARININ
GAZETELERDE, RADYO-
LARDA, MECHUALARDA
İSMİNİ İŞİTİP, OKUYOR-
SUNUZ...
FAKAT BENİM DOĞUMUMU,
MEMLEKETİMİ BİLMİYOR
SUNUZ...
BEN SİZLERE KENDİ
AĞEMİMDAN ANLATAÇAM.

BEN SARKISLA'NIN SIVRIALAN
KÖYÜNDE 1894'DE DÜNYA'YA GELMİ-
ŞİM. DÜNYA'YA GELİŞİNDE HERKES
GİBİ DEĞİL... ANNEM BAŞKETTİ
KÖYÜN SAGMADAN GELİRKEN, YOL
ÜZERİNDE DÜNYA'YA GETİRMİŞ BENİ.
7 YAŞINDA KADAR BİRDE HERKES
GİBİ KOSTUM, SEYRİTTİM, GÜLDÜM
OYNADIM... 7 YAŞINDA ÇİÇEK'TEN
İKİ GÖZLERİMİ KAYBETTİM.
ONDAN SONRA 9, 10 YAŞINDA BUSARA
BASLADIM. İSTE DEVAM EDİP GİDİYORDU
YANI BUNU SÖYLENEMEDİĞİ MAKSAT;
MİLLETİME, EVLADIMA BİR HATİRA
OLARAK, KENDİ AĞEMİMDAN DUYUN-
LAR, DİNLEŞİNLER DİYE BUNU SÖYLÜ-
YORDUM.

OĞOSNÜDEN GÖREN GÖZLERİYLE 1928'DE SALINI ALIP
YOLLARA DÜŞER.
ANADOLU'NUN BU GEZGİN
OZANI, 1933'DE
YANI CUMHURİYET
İN ONUNCU YILIN-
DA, 3 AY YÜRÜYE
REK ANKARA'YA
ULAŞIR...
VE
ŞİRLERİYLE,
TÜRKÜLERİYLE
DEVAMIN
COKUSUNU
YASATIR.

EĞER GÖRSEM İDİ İTİ
A GÖZ İLE SİYAH

ÂŞİK VEYSSEL,
AYDINLANMA'NIN HALK
OZANIDIR... VE MUSTAFA
KEMAL'IN "KÖYLÜ MİLLE-
TİN EFENDİSİDİR" SÖZÜ-
NÜN CANLI KANITIYDI.
O HERSEYİ TOPRAK
TAN ÖĞRENMİŞTİ...
ÇÜNKÜ TOPRAGI
DOSTU, "SADIK YA-
RI" OLARAK GÖR-
MÜŞ VE SEVMİŞTİ.
DEVİMLERİN CAN-
LI KANITI AYDINLAN-
MANIN KÖLERE DEK
YAYILMASI VE BİR
BİLGİ TOPLUMUNA
ULASMA MAMIZ İÇİN
KOLLARI SNADI...
AĞIYNE, İNSAN-
LAN, ESKİŞENİR ÇİP-
TELER, KÖY ENSTİ-
TÜLERİNDE HALK
TÜRLERİ ÖĞRET-
MENLİĞİ YAPTI...

GÖRMEYEN GÖZLERİYLE AYDINLAN
MAYI TOPRAGA, DOĞAYA DOKUNARAK
GÖREN VEYSSEL, "ATATÜRK'E AĞIT"
INDA :
"FABRİKALAR İÇAT ETTİ
ATALIGIN İSPAT ETTİ
VARLIGIN TÜRKİ TERK ETTİ
DÜNDÜ ÇARKI DEVAM AĞLADI !!
DERKEN BİLİM, SANAYİLEŞMEYİ SAVANIDROU.

O, KÖY İNSANIDYI, DOĞALDI... TOPRAKTAN VE KÖ-
YÜNDEN KOPMADI... AMA BİLİMİ YADSIYIYOR DU.
O, "AY DÜNYA ARASI SANKİ BİR ADIM" DERKEN

KİM OKURDU KİM YAZARDI
BU DÜŞÜNÜ KİM ÇÖZERDİ
KÖYÜN KURT İLE ÇEŞİRDİ
FİKİR BAŞKA BAŞKA OLMAŞA

O, DOĞANIN ÇETİN ŞARTLARINA KARŞI UMUTLA DİRENİR
CAN ALAN İRMAGA

ÂŞİK VEYSSEL
SAYGILI
NUN 24.
ÖLÜM YIL-
DÖNÜMÜN-
DE O'NU
SAYGILA
ANIDIR.

Aşk Süleyman Bey'i Affeder mi?..

ALTAY MARTI

"San dışlerinden sen sorum-
lusun"
Zülfü LİVANELİ

Sağımın solumun **Salvador Dali** olduğu bir güne daha başlamak üzereydim. Kendimi en az herhangi bir mankenle röportaj yaptıktan sonra ortaya son derece edebi bir eser çıkartan **Kürşat Başar** kadar mutlu, zinde, müreffeh ve doygun hissediyordum. İçimden üç kere **Süleyman Bey** için kapiya yöneldim ve tek celsede çıktım sokağa. Halkım bir **Emir Kusturica** filminde oynuyormuşçasına deli dolu ve coşkuluymuş. Saydım, en az sekiz kişi **Hıncal Uluç** gibi kahkaha atıyor, en az onyedici kişi de Mahallenin Muhtarları'nı seyrediyormuş gibi rahat içimde kendinden geçiyordu. Onların mutluluğu bana da yansdı. Ben de başladım nara atmaya: "Bir baba hindi, hey Allah!"

Köşedeki milli piyancı, simitçi, ayakakabi boyacıyla ayaküstü Susurluk hadisesi, Dreyfus Davası, Titanik faciası, **Sergen**'in durumu ve sekiz yıllık eğitimi tartıştıktan sonra yavaşça ayrıldım yanlarımdan.

İnsanlar konuşa konuşa ne güzel anlaşıyor ve konuştuğça her şey ne güzel de şip diye çözülecekti. (An, keşke bir de boya sandığı piyancıgocunun başında kırılmasaydı, o canım simitler yerlere saçılmasaydı, Sıcacı Sıcacı'na ekibi olay yerine damlamasaydı!)

Derken birden hava sarardı. O anda önümde bir genç kızla bir delikanlı gördüm. Çocuk kollanını açmış kızla ilan-ı aşk ediyor, kız ise **İşilay Saygın** pozlarında yürüyor, çevreye **Aliye Rona** bakışları

fırlatıyordu. Etraf androjen ve azıcık da östrojene bulanmıştı. Bir ara delikanlının arka cebinden bir kâğıt parçası düştü. Yavaşça eğilip aldım.

Kibar bir adam "Hişt hemşerim, bunu düşürdünüz" diye ardından seslenmesi lazım, fakat ben yarı hırt biri olduğum için usulca

açtım kâğıdı. Dolmakalemle yazılmış ecib büyüş cümleleri bir çirpıda okudum. Bu bir şiirdi ve belli ki delikanlı bu işi için epey uğraşmıştı. Bana kalırsa biraz **Neşat Ertaş**, biraz **Aşık Mahzuni** biraz da **Atilla İlhan**'ın etkisinde kalmıştı. Yazıyorum, haklıyım, bana hak verecek misiniz?

"Dedim gel bal rengi gözlerine
Kurban olduğum kız
Kalbim bir deli cephanedir
Her an patlayacakmış gibi vurur
Dedi olmaz, sen gençsin
Senin aşkın da tehlikeli olur."

Yavaşça kâğıdı katladım ve çocuğa vermek üzere adımlarımı sıklaştırdım. Tam yetişmişim ki iki gence de tulafl haller olmaya başladı. Vücutları kasılıyor, yüzleri şekilden şekile giriyordu. Birden bedenlerinde tomurcuklanmalar belirdi.

Delikanlının sırtından filistin askısı, sol bacağından bir cop fıkkırırken, kızın göğüslerinin ortasından kara kılı bir el, göbeğinden manyeto çıkmaya başlamıştı. Biraz sonra da yüzlerinin her zerresini döküntüler sardı ve bu kırmızı-kahverengi lekeler ellerine, kollarına doğru yayılmaya başladı. Yanlarına gidip tetik ettim. Benekler, lekeler, döküntülerin bir kısmı Süleyman Bey, bir kısmı Marmaris balı, bir kısmı da **İhsan Doğramacı** şeklinde yusuvarlaştı.

Olduğum yerde donup kaldım. Hiçbir şey yapamadım. Beş dakika sonra her şey duruldu. Vücutlarındaki cinkıntılar, lekeler, döküntüler yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Usulca karşılarına geçip gözlerine

baktım. Işık kalmamıştı gözlerinde, yüzleri kırışmıştı. Ağır ağır yürümeye başladılar. Çocuk "Hayat gailisi işte, artık kitap okuyamıyorum, hem kitaplar da çok pahalı" dedi. Kızsa kendi kendine söyleniyordu: "Change-exchange, borsa, Reha Muhtar, Mazda, Tarkan, cafe bar, eşkiya, Kürşat Başar, Mustafa Sandal..."

Bu anlatılan kimin hikâyesiydi yahu? Koşup ikisini de omuzlarımdan tutup şizofrenler gibi konuşmaya başladım: "Muhalefet, aşk, başkaldırı, sanat" aklıma ne gelirse kekeliyordum. Boş boş yüzüme bakıyor, epey sonra delikanlı "Aşk filan hikâye" dedi, "Madem ki genciz, şimdi sadece seks var." Sonra da alaylı bir şekilde sordu: "Sen seks nedir biliyor musun ha moruk!" Daha ağzımı açmadan cevabı da kendisi yaptırdı: "Geçici organ nakli!"

Ben mort olmuş şekilde kaskatı dururken ikisi de garip kahkahalar atarak yanımdan uzaklaşıyor, **Hadi Uluengin** mertebeye ulaşıyorlardı. Aşk alıp başını gitmişti. Bari eve gideyim dedim. Eve gittim.

"ETİK BUNUN NERESİNDE?"

Alp Tamer

Hızla ilerliyoruz. Artık kadın hastalara bakmayan erkek doktorların ve erkek hastalara bakmayan kadın doktorların görev yaptığı hastanelerimiz var. Hipokrat yemini, insan yaşamının cinsellikten daha önemli ve kutsal olduğu türünden endişelerimiz yok. Birkaç yıl önce kalp krizi geçirip ölen bir hastanın durumu tartışma konusu olmuştu. Adamcağız yatağında kıvranıp dururken hasta-bakıcı müdahale etmemiştir, çünkü namaz kılıyordu! Tabii Tanrı o hasta-bakıcıya cenneti mi, yoksa cehennemi mi layık görecekti bilemem. Ama şahsım adına söyleyeyim, öyle bir vurdumduymazlıkla cennete gitmekten, ben olsam namazımı bozup o hastaya müdahale ederdim ve cehenneme gitmeye razı olurum.

27 Mart tarihli 'Radikal' gazetesinde Türker Alkan imzalı "Don üzerinden beyne yapılan işlemler" başlıklı yazının bir bölümünde "İnançlar mı öncelikli, yoksa insan yaşamı mı?" sorusunun yanıtı etik bir mercekten yazarca yanıtlanıyor. Yazının bütününde evrensel hümanizmanın yekdediği kişisel hümanist bir tavrın dogmalara, içgüdüsel önyargılara ironik bir bakışı var. (Bu meseleye başka türlü bakmak abes olur zaten!) Bu köşede sayın Türker Alkan'ın yazısının tümüne değinmeyeceğim. Bize gerekli olan bu güzel yazının sadece bu kısmı. Nedenine gelince: Özel bir kanalda seyrettiğim haberde, tıpkı Türker Alkan'ın verdiği trajik örnekte olduğu gibi, haberde verilen görüntünün etik bir sorgulamayı gerekli kılıp kılmadığı sorusunun varlığı!

Haberde intihar etmek amacıyla kendini kamyon altına atan genç bir insanın, önce kamyon altında, sonrasında da kamyon altından çıkardıktan sonra (Besbelliki ölmemiş öyleyse haber değeri %50!) yerde acılarına kıvrılırken ve yardım isterkenki, görüntüleri yayınlandı. Ben de bu sahneleri her seyirci gibi irkilerek seyrettim; bu genç adamın canlıya çıkışıklarını, kimsenin yardımına gelmeyişi, diğer araç sahiplerinin vurdumduymazlığını vs...

Fakat benim asıl aklıma takılan soru şu oldu: O anda kamerayı omuzlayıp bu olayı (tesadüfen ya da çağrılı olarak) filme alan kameramanın en azından o an kamerasını bir kenara bırakıp o yaralı genç insanın yardımına neden gitmediydi? Evet, en masum haliyle sorum buydu. (İkinci kez irkildim.) "Hayır efendim, haber önceliklidir, topluma bu tür kazaları, vermek ve uyarı görevimizi yapmak zorundayız" diyebilirler. Ama ne yazık ki bu olay başarısız ve yarım kalmış bir intihar girişimi ve genç insan yardım istiyor. (Bu yaşamak istediği anlamına gelmez mi?) Yapılması gereken, yol orta-

sında çaresizce yatan yaralı bir insana en acil şekilde yardım etmek değil mi? Oysa tuhafır kameramızı maddi-manevi bir hazla, (uzun bir süre) duyarlı vatandaşlardan bazıları yaralıya yardım etmek isteyene dek, çekime devam eder!

Sayın Türker Alkan'ın yazısında naklettiği örnek keyfi bir seçenek olarak değil, tam tersi etik bir tercih olarak sorgulanıyor. İnsani bir refleks olarak kendini ortaya koyuyor ve sonuçlandırılıyor. (olması gerekende zaten bu). Etik sözcüğü mesleki ahlakı içeren bir kavram; iyi olma pek sayın TV'ciler ve haberciler bu haberde.

O haberi çeken ve satan (çünkü sonuçta haber bir mal) kameraman da en azından sayın Türker Alkan gibi şunu diyebilirdi: "Ama şahsım adına şunu söyleyeyim, öyle bir vurdumduymazlıkla TV yöneticilerinin gözüne girmektense, ben olsam kameramı yere bırakıp o yaralıya müdahale eder ve 'haber' siz kalmaya razı olurum."

Gelen Evrak

Gelen Evrak için adres:
Dinozor Dergisi,
Türkocağı Cad. 39/41 34334
Cağaloğlu-İSTANBUL

Ahmet Erkanlı'ya özgürlük!

Düşünce, içeriği ne olursa olsun insan etkinliğinin en soylusu olarak saygıya değer.

Karikatür de bu bağlamda bir düşünce etkinliğidir.

Ama arkadaşımız Ahmet Erkanlı, düşüncelerini karikatür çizerek söylediği için "suç işlemiş(!)" ve yasaları yapanlarca Metris Cezaevi'ne kapatılmıştır.

Cezaevinde olması gerekenler, Ahmet Erkanlı ve onun gibiler değil, Ahmet'in bugüne kadar çizgileriyle mücadele ettiği suç örgütleridir, çetelerdir.

Karikatür sanatımızı, yurtdışındaki başarılarıyla da onurlandıran arkadaşımızın içinde bulunduğu bu anti-demokratik durum protesto ediyor, derhal serbest bırakılmasını istiyoruz.

Arkadaşları adına

MUSTAFA BİLGİN

Dayanışma mektupları için
adres: Ahmet ERKANLI Metris Cezaevi E-6 Koşu / Beşyüzevir-İST.

AHMET ERKANLI'nın
çizgilerinden
örnekler

Günaydın Dinozor!

Yaklaşık (sanıyorum) bir milyon genç için geriye sayım başladı. Son uykusuz geceler, son mide bulantıları yaşanıyor (en azından ÖYS'ye bakalım) Üniversite birinci yapmak sınavı bu pazar "tüm yurtta, KKTC ve dış temsilciliklerimizde" eda edilecek.

Sokağa çıktığımızda çoğu binanın sınav duyuruları ile dolu olduğunu fark ediyorum. Yalnızca lise üçler değil, hazırlık sınıfları bile maratona katılmış görünüyorlar. Aynı ilk okul üçüncü sınıfların Anadolu liseleri hazırlığına girişmeleri gibi.

Yöneticilerimiz sağolsun, okulları hayata hazırlanan yerler olmaktan çıkardılar. Geçmiş nesillerin yaşadığı zevkli okul günleri, yerini, herkesin birbirini rakip olarak gördüğü boğuntulu günlere bıraktı. Yıllıklarda okula son mesajlar "yaşasın senden kurtuluyorum"lara döndü.

Geçen yıl ÖSS'ye giren, yine yaklaşık bir milyon gençten yaklaşık yetmiş bini üniversiteye "kapağı atabili". Okul-

ların kapasiteleri göz önüne alındığında, bir mucize olup tüm adaylar tüm soruları doğru çöze de değişen bir şeyin olamayacağı görülmüyor.

Yöneticiler bunun farkında mı bilmiyorum, öyle rahatlar ki.. Tek sebep şu benim sık sık dile getirdiğim son on-on beş yılımız.

Serbest piyasaya ekonomisini, kendi paçanı kurtar değerlerini pompalayana ulaşmak için en kırıltı yolu seçtiler. İlk okul üçüncü sınıftan başlayarak birbirini rakip olarak gören çocuklar (çünkü hayatları hep sınava endeksli) yetişkin bireyler olduklarında toplumsal dayanışmanın T'sinden anlayabilirler mi? Aman şu ilk gençlik enerjileri, duyarlılıkları, zekaları uyanmasın da ne olursa olsun zihniyeti ülkemizi nereye götürecektir?

Allah sınavla girecek bir milyon gence ve yöneticilerimiz zihin açıklığı versin. Acaba sınav sabahı annelerimizin, dedelerimizin okuduğu nane şekerlerini yemeyip Ankara'ya göndersek faydası olur mu?

Aslıhan Lodi

Üni...Harciversite!

ARKA BAHÇE

A m m a d a P e c e t e h a ! . .

Sizi bilmem, ama ben gece yaptığım otobüs yolculuklarında mola sırasında uyanıp domates çorbası içmeyi çok severim. İzmir Kitap Fuarı'na giderken muavinin, sürenin dolmasında yerlerimizde olmamız gerektiği duyurusuyla

kendime geldim. Yoldan geçen kamyonların farlarına bakıp çorbamın son yudumunu da içtiğimde elimi peçeteye attım... Attım atmasına, ama o peçeteyi domates lekeleriyle buruşturup çöpe atamazdım. Neden mi? Bu sorunun yanıtını da siz veresiniz diye peçeteyi yanımda getirdim:

M a h y a B a b a l a r ı ! . .

Ağabeyi Nejat ile birlikte okuldan çıkıp Cihangir'deki evlerine doğru giden **Ercüment Ekrem Talu**'nun yoluna bir arkadaşı çıkar: "Haberiniz var mı? Şurada, Sponek salonunda bugün sinematografi göstereceklermiş. Pek meraklı bir şey diyorlar. Yeniicat olunmuş. Fotoğrafın canlısı gibi bir şeymiş."

Sirkeci Gan'ın içinde bulunan 1 numaralı dükkanda fotoğrafçılık yapan **Theodore Vafiadis**, 22 Aralık 1885'te, Paris'teki Grand Cafe'nin bodrum katında ilk film gösterisini gerçekleştiren **Lumiere** kardeşleri aynı yıl içerisinde mektup yazar ve bu aygıtlardan birine sahip olmak istediğini bildirir. **Vafiadis**'in isteği, gösteri aygıtından bir tane bulunduğu için reddedilir. Sinema İstanbul'a 1896'da gelir ama bundan yalnızca saray ahalisi yararlanır. Halka açık ilk gösteriyi yapmak ise **Sigmund Weinberg**'e kismet olacaktı.

Ercüment Ekrem Talu, ağabeyi Nejat ile 'canlı fotoğraf' görmeye gider. Böylelikle de İstanbul'da 1897 yılında halka açık yapılan ilk gösterimin tanıklığı kâğıdadöktür: "Derken ortalık bir den karardı. Zifiri karanlık içinde kaldık, korktuk. Elim, gayri ihtiyari ağabeyimin elini aradı. Buldum ve bir tehlike karşısında imişim gibi sınıksız kavrıldım. Arkamızıdaki sıralardan ısıklarıfışkınyordu. Karanlığın, vaziyet icabı olduğunu kimseler takdir edemediğinden, pencerelere örtülen siyah perdelere itiraz ediyorlardı. O vakitler İstanbul'da elektrik yoktu. Abdülhamit'in vehmi elektrikliğin memleketi girmesine engel olmuştu."

Gösterimin ilk yanısında birtren yolculuğu, verilen ilk dakikalkarakadan sonra ise bir boğa güreşi yer alır. Biletler 10 kuruş olduğu için Sponek salonunun iskemleleri dolmaz. Sponek aslında bir sinema salonu değil, birahanedir. Beyoğlu'nda bulunan Avrupa Pasajı'nın karşısında o yıllarda büyük bir mezbaha vardı. 1870 yılının 5 haziran günü Beyoğlu'bir meşale-

ye dönüşünce buyapıda yanar ve yerine yeni bir bina yapılır. Sponek Birahanesi bu binanın üst katındaydı. İstanbul'da ilk sinema binası ise yine Sigmund Weinberg tarafından 1908'de Tepebaşı'nda açılır. İstanbul'un ilk sinemasının adı 'Pathe'dir.

Abdülhamit, iki Fransızın Şirket-i Hayriye'nin 18 bacanınumara-1 'Asayış' vapurunu kiralama isteğini geri çevirir. Fransızların amacı vapuru bir sinema salonuna dönüştürüp Boğaz martılarına beş film seyrettirmekti. Böylelikle bir birinciliği kaybeden İstanbul kazandı. İkincilik madalyasıyla yetinir. **Alexandre Promio**, Haliç'te bir kayığı yerleştirdiği kamerasıyla sinema tarihinin ikinci kaydına (travelling) imzasını atar.

İşğin her türlü kullanımından rahatsız olan **Abdülhamit**, mahyacıları sarayda çağırma tavekimin, hangi camiye nasıl bir mahya kura- racağı konusunda bilgi edinmek-

tedir. Uygun görülmeyen mahya- lar sansüre uğrayıp ustaları azarlanmaktadı. İslamiyetin egemen olduğu kentler arasında İstanbul'a özgü olan mahya sanatının hangi tarihte başladığı kesin olarak bilinmez. 16. yüzyılda ortaya çıkan ve iki minare arasında çekilen halata kandillerle yazı yazma sanatı anlamına gelen mahyacıların babalarından **Urfalı Abdullah Efendi**'nin 1599'da öldüğü, elimizde konuyla ilgili en eski tarihlerden biridir.

Önceleri kandil ve bayram gecelerinde kurulan mahyalar, 1721'den sonra ramazanın bütün günlerine yayılır. Tek minareli camiler de aydınlanmaktan geriye kalmaz. Örneğin, Davutpaşa Camisi'nin minaresi ile kubbesi arasında mahya kurulurdu. İstanbullu- laraydınlanmayı öylesine sevmiş- lerdi ki Eyyüp Sultan Camisi'nin iki minaresi mahya için kısa kalırken birer şerefe daha uzatılır. Üsküdar İskele Meydanı'nda bulunan **Mihrimah Sultan Camisi**'ne de halkın mahya isteğinden dolayı ikinci bir

minare yapılır. Zaman içerisinde Edirne, Bursa ve bir ramazanlıkda olsa Konya kentindeki camilerin minareleri arasında mahya kurulur.

Mahyalarda ramazanın ilk on beş gününde yazılar göze çarpar- kensonraki günlerde resimler boy gösterir. Kuran'da resmi yasakla- yan bir buyruk olmasına karşın zamanla her türlü hareketli, canlı tasvir put yerine konulup günah sayılır. İstanbul, bu bağnazlığı iki minare arasında kandillerle resim yaparak kırar. Halkın mahyacılığı benimseyip desteklemesi, aydınlanma isteğinin en yürekli ve cüretkâr biçimde dışavurumudur. Minareler arasında kuş, çiçek, el- ma, köprü, saltanat kayığı, yel- kenli gemi ve şadırvan resimleri kurardı mahya babaları!.. Gü- nü- müzde 'kafeterya ve satış merke- zi' yapılmak istenilen Kız Kule- si'nin, kandillerle iki minare arası- na çizilen resmi, mahyalar arasın- da en çok ilgi göreniydi. Yağmurlu ramazan gecelerinde camiye ba- kanlarkubbenin üstünde bir şem- siye resmi görürlerdi. Mahyacının biri, aydınlanma çorbasında be- nim de tuzum olsun diye düşün- rek çorba kasesinin resmini bile yapmıştı!

Mahya babaları arasında 1826'da, hocası **Latif**'in elini öpe- rek ve duasını alarak Süleyma- niye'nin minareleri arasında mah- yacılığa başlayan **Hezarfen Abdül- lâtif Efendi** oldukça ünlendir. Gezdirme mahya konusunda bu muhteremin ustalığına hiç kimse erişemez. Abdülâtif Efendi, Sü- leymaniye Camisi'nin üç şerefeli minarelerinin arasında üç halat çe- ker. Ortadaki halata o yıllarda Ha- liç'te bulunan köprüyü ve Azaplar Camisi'ni resmeder. Üst halata ise kandillerle bir araba çizer. Köprü- nün altındaki halatta kayıklar ve balıklar vardır. Biz her ne kadar ya- zımızın başında İstanbul'a sine- manın ilk gelişini anlattıksa da işin aslı şudur: Abdülâtif Efendi'nin kuruş olduğu mahyada köprü- nün üstündeki arabavedeniz kıs- mında yer alan balıklar ile kayıklar hareket halindedir.

Sinema sözcüğünün kökeni **Grekçedeki 'kinema'**dan gelir. Kinema, hareket demektir!..

Yoldaş Oturan Boğa

Radikal gazetesi 'Kızilderili prensi' **Pocahontas**'ın elbiselerini verdi. Çocuklar, 1995 yılının sonbaharında gösterime giren çizgi filmde tanı- dıkları Pocahontas'ın karton oyuncak elbiseleri keserek giydirdiler. Ama Kızilderili elbiselerinin ardından verilen yüksek dantela yakalı İngiliz kıyafetlerini yanlışlıkla olarak yorumladılar. Öyleya, bir Kızilderili beyaz ka- dının elbiselerini neden giysin?..

Pocahontas filmde ve sonradan piyasaya çıkan oyuncaklarında Kızil- derili elbiseleriyle görülür. Oysa gerçek yaşantısında kocası tarafından bir İngiliz kadını gibi giyinmeye zorlanmıştır. Dinozorokurları anımsayacak- lardır, "Seninkini Kim Kesti" başlıklı yazımızda gerçekleri dile getirmiştik: Pocahontas'ın hayatına giren beyaz adam **John Smith** değil, **John Rol- fe**'dur.

Kaptan John Smith'e Pocahontas'ın aşık olması düşünülemez, çünkü karşılaştıklarında henüz 12 yaşındadır! John Rolfe, Kızilderili sömür- mek amacıyla reisin kızı Pocahontas ile evlenir. Tütün sömürgeciliğini başlatabilmek için buna zorunludur. Böylelikle yeni dünyada daha güçlü olacaktır. Valinin onayını alabilmek için yazmış olduğu dilekçede evlilik is- teğinin nedenini şöyle açıklar: "Eğitimi kaba, davranışları barbarca, so- yulanetli bu kâfir ile tanışmamasının yarar, ülkemizin onuru, Tanrı'nın yüceltilmesi, kendi kurtuluşum ve dinsiz bir yaratığı gerçek Tanrı ve İsa'nın dinine döndürmek."

Pocahontas'ın yalnızca kıyafetleri değil, dini inançları da değiştirilir. O artık kilisede kutsanmış bir dindir! Reis **Kırmızı Çeket**, Kızilderilileri "Tanrı ve İsa'nın dinine döndürmek" isteyenlere şu karşılığı vermişti: "Kardeşim, dinle beni, buraya yüce Tanrı'nın yolunda gidelim, ona tapalım diye gönderildiğini söylüyorsun. Bunun doğruluğunu nasıl, ne- reden bileceğiz biz? Anladığımız göre sizin dininiz bir kitapta yazılmış. Bu kitap size seslendiği kadar, bize de ses ediyor, nasıl oldu da bize, yalnız bize mi, atalarımıza bugüne kadar gönderilmedi? Bu kitabın için- deki bilgiden neden şimdilere deki yoksun kaldık? Bu bilgileri ulaştırarak araçlar niçin geçmedi elimize? Bu konuda bütün bildiklerimiz senin söz- lerine dayanıyor. Beyaz insanların bunca aldatığı, yanıltığı bizler, bun- lann doğruluğuna nasıl inanırız?"

Kızilderililer denildi mi hep geçmiş anımsanıyor. Şef **Seattle**'in yazmış olduğu mektup geliyor aklara... Ve de Pocahontas! Günümüzde beyaz adama karşı direnenlerden habermiz olmuyor. Çünkü **Kolomb**'un Ame- rika'yı bulduğu gün Kızilderililerin topraklarını kaybettiklerine inandıldık. Ama onlar direnmeye devam ediyorlar. Özgürlük kavgaları kovboy fil- mlerinden alışageldiğimiz sahnelerden çok farklı günümüzde. Kızilderili şa- ir **Charles G. Ballard**'in 'Mülk Sahibi' adlı şiirini **Ergin Koparan**'ın çeviri- siyle okursak, direnmenin hangi zeminde olduğunu öğrenebiliriz:

**Çıkarsın bakalım iyi adam yasayı
Hiç olur mu yerlileri adam yerine
koymasın**

**Yapaduralım biz tepeye villasını
Anlatalım ona sefaletimizi**

**Çocukları gidecek en iyi okula
Kansının bir eli yağda öteki balda
İşçileri hep uysal görünmek zorunda
Gösterelim ona sefaletimizi**

**Adına mermer levhalar dikili
Borç verir misliyle alır faizi
Duyamaz kulağı hiç inleyenleri
Söyleyelim ona sefaletimizi**

**Çitleri ovayı dolaşır elbet
Seçmenleri alkış kıyamet
Sahil boyu ışıl ışıl cennet
Görmüyor bile sefaletimizi**

**Ama gün gelir devran döner
Kol kola girer kardeşler
Çoşkun gecede şafak söker
O da öğrenir elbet sefaletimizi**

Pocahontas'ın elbiselerine İngiliz kıyafetlerinin de eklenmesiyle Kızil- derililere yapılan zorbalıklara, kültürlerini değiştirme politikalarına çocuk- larımızın küçük elleri de alet edilmiş oldu!..

Neden Arka Bahçe?

Evimizin arka bahçesinde koca bir kaya parçası vardı. Ne yapıp- ne edip o taşı yerinden oynatmayı düşlerdim. Çok ağır olduğu için aylarca uğraşıp keserile ufalamış- tım taşı!..

Bir gün, çocuk kollarım ile ku- cakladığım gibi yerinden kaldı- rmayı başardım. Ama çok kısa sür- dü mutluluğum. Arkadaşlarımla oyunlar oynadığımız, yazakşam- larında yemekler yediğimiz, ane- nem her gün suaktığı o güzel bah- cemiz taşın altında çayan- larla dolmaya başladı. Hatıramı an- layıp taşı hemencecik yerine oturttum.

Silah ve eroin tüccarları cirit atı-

yor günümüzde. **Bernard Shaw**'ın "Her üçkağıtının sigi- nacağı son kale milliyetçiliktir" sö- zü daha bir anlam kazanıyor.

Umutlarımızın, düşlerimizin bir sülük gibikanını emmeye çalışan- ların birkaç yıl önce yerlerinden kaldırdıkları heykellerin altından çık- maları başardım. Ama çok kısa sür- dü mutluluğum. Arkadaşlarımla oyunlar oynadığımız, yazakşam- larında yemekler yediğimiz, ane- nem her gün suaktığı o güzel bah- cemiz taşın altında çayan- larla dolmaya başladı. Hatıramı an- layıp taşı hemencecik yerine oturttum.

Bundan böyle Dinozor'un arka bahçesinde, taşı gediğine koyma çabasındayım. Umut hiç tükenmiyor arka bahçe'de!..

